

MÅLA MED SVENSKA KAMMARORKESTERN

“ *Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla förmåga att skapa samt förmåga att uttrycka och kommunicera upplevelser, tankar och erfarenheter i olika uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans.*
(Lpfö 18, s.9)

”

Med den här filmen vill vi ge barn på förskolan möjlighet att uppleva klassisk musik genom måleri och utforska färg och form.

Vi har tagit fram exempel på samlingar där barnen ges möjlighet att fördjupa förhållandet till känslor, fantasi och måleri i litet och stort format.

Förhåll er fritt till materialet och se det som en inspiration. Det viktiga är att barnen får uppleva musik och måleri på ett lustfyllt sätt!

Svenska Kammarorkestern har spelat in över 80 st CD- skivor, varav många finns tillgängliga på Spotify. Till materialet följer spellistan ”Måla med Svenska Kammarorkestern” där du som pedagog kan utforska orkesterns rika repertoar.

Handledningsmaterial utformat av

Kata Wennberg - Konstpedagog och intendent för pedagogik på Örebro Konsthall

Kristina Janni Ståhl - Konstnär och adjunkt på Kungliga konsthögskolan

Frida Olsson - Ateljérista på Lillåns förskolor

Maria Brengesjö - Utvecklingsledare barn och unga Länsmusiken i Örebro AB

SVENSKA
KAMMARORKESTERN
MADE IN ÖREBRO

 Region Örebro län

ÖREBRO KONSERTHUS

SAMLING 1

LYSSNA OCH ASSOCIERA

FOKUS

I första samlingen ligger fokus på att lyssna koncentrerat och associera utifrån musiken. Tanken är att skärpa sinnen och se om det går att sätta ord och färg på känslor. Koncentrerat lyssnande och närvaro i stunden.

MÅL

1. **Blunda och lyssna på musiken.** Låt barnen sitta eller ligga på golvet när ni lyssnar.
2. **Lyssna igen och associera** utifrån musiken tillsammans med barnen. Kan musiken väcka vår fantasi? Vad kommer barnen att tänka på? Leder den ena tanken till en annan tanke? Kan musik väcka våra känslor? Kan en känsla ha en viss färg?

FRÅGOR ATT STÄLLA

- Vad är känslor?
- Vilka känslor kan vi ha? Arg, glad, ledsen, busig, ivrig, nervös, förvånad m.m.
- Kan känslor ha en färg? Vilka färger tycker du att känslan arg, glad osv har?
- Känner du på några känslor eller tänker du på några färger när du hör musiken?
- Tänker du på något särskilt när du hör musiken? Kan musiken väcka vår fantasi?
- Ser du något framför dig när du lyssnar? Tänker du till exempel på former, figurer, djur eller andra saker när du hör musiken?
- Upplever du att musiken berättar en historia?

De färger, känslor, tankar och bilder som kommer upp tar barnen med sig till nästa moment.

SAMLING 2

MÅLA UTFRÅN FANTASI, FÄRG & KÄNSLOR

FOKUS

Fantasi, känslor och färgblandningar med fokus på skaparglädje där barnen får rum att skapa fritt med inspiration av musiken. Lära känna färgblandningar och att visualisera de inre bilderna, tankarna och känslorna i form och färg. Målet är själva bildskapandet. Uppmuntra nyfikenhet och barnens lust att skapa och lära. Ta barnens bilder på allvar genom att låta dem berätta vilka färger och färgblandningar som de har använt och om bilderna handlar om något!

METOD

Alla barn har fått möjlighet att berätta om sin upplevelse av musiken, och tolkat den i kroppen.

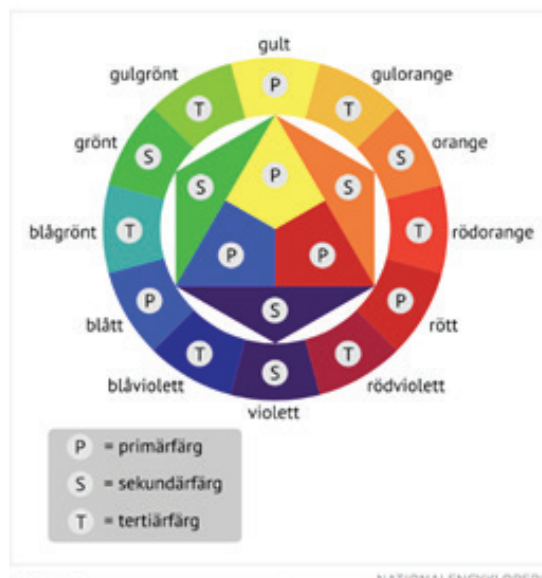
1. **Se filmen och inspireras.**
2. **Gå igenom färger och färgblandning** med barnen. Blanda olika färger och nyanser. Hur blandar man grön, orange, lila, rosa, brun. Hur får man en ljusare och en mörkare nyans av de olika färgerna?
3. **Måla individuellt samtidigt som ni lyssnar till musiken.** Måla det som ni har satt ord på utifrån fantasi, tankar, känslor, bilder och berättelser. Associera musiken och färgerna till olika känslor och bilder.
4. **Sätt upp bilderna på väggen** så att de tillsammans bildar en stor målning.
5. **Visa varandra bilderna.** Låt barnen berätta om bilderna.

MATERIAL

- Vita papper, gärna lite tjockare, t.ex. växtpapper, i formatet A3 eller A4
- Vattenbaserade flaskfärger/Tempera. Primärfärgerna röd, gul, blå + vit används för att blanda fler färger.

FÄRGLÄRA

Inom måleriet är primärfärgerna rött, gult och blått, som blandade två och två ger upphov till orange, grönt respektive violett, samt till brunt när samtliga ingår i blandningen. I princip finns ett oändligt antal möjliga färgcirklar. En vanligt förekommande version av färgcirkel som utvecklades av Johannes Itten består av tolv nyanser. Ittens färgcirkel utgår från tre primärfärger (färgämnen): gult, rött och blått. Genom att blanda lika delar av två primärfärger erhålls en sekundärfärg, till exempel orange. Vidare erhålls i denna modell en tertiärfärg genom att blanda lika delar av en sekundärfärg och en i färgcirkeln närliggande primärfärg.

FÖRDJUPNING

Låt målningarna torka. Titta på målningarna framför er samtidigt som ni lyssnar på musiken. Med svarta tuschpennor kan ni lägga till och arbeta vidare med bilderna. Fylla i konturer och lägga till detaljer.

SAMLING 3

MÅLA GEMENSAMT I STORT FORMAT

FOKUS

Skapa en gemensam bild och använd hela kroppen i måleriet. Utforska variationer av tempo, rörelse och penseldrag till musiken. Barnen får utforska färg och form i ett större format som inbjuder till måleri med hela kroppen. Utifrån variationer i färgblandningar, tempo, rörelse och penseldrag skapas en gemensam bild.

METOD

Alla barn har fått möjlighet att följa och leda rörelser till musiken.

- 1. Rulla ut ett stort vitt papper** på golvet och ta fram penslarna. Ha gärna en hink med vatten bredvid för rengöring av penslar.
- 2. Lyssna på musiken** och måla på olika sätt utifrån musikens tempo.
- 3. Servera barnen färgen på papptallrikar.** Dela in bildskapandet i olika moment genom att tillsammans med varje ny färgkombination även ge förslag på tempo, olika penslar och sätt att måla!

Olika färgblandningar

Gult + Rött + vitt = Nyanser av orange

Gult + blått + vitt = Nyanser av grönt

Blått + rött + vitt = Nyanser av violett

Blått + rött + gult + vitt = Nyanser av brunt

Olika tempo

Måla snabbt, lugnt, långsamt, försiktigt, intensivt

Olika sätt att måla

Måla prickar och duttar, långa penseldrag, svepande penseldrag, streck bredvid varandra, måla utan att släppa penseln från papperet. Cirkla färgen runt kroppen.

MATERIAL

- Stora vita ark som kan läggas ut på golvet, gärna vit spännpapp på rulle
- Vattenbaserade flaskfärger/Tempera. Primärfärgerna röd, gul, blå + vit
- Papptallrikar som paletter, penslar i olika storlek och bredd och gärna penslar fasttejpade på bambupinnar.

FÖRDJUPNING

Låt det stora papperet torka och sätt upp det på väggen. Klipp ut ramar i kartong eller tjockare papper (passepartout) och låt barnen hitta utsnitt i bilden som kan bli nya bilder. Klipp ut de nya bilderna och klistra upp på svart papper eller rama in med passepartout. Sätt upp konstverken på väggen!